

Autorské právo je v rámci práva civilního specifickým odvětvím vyznačujícím se charakteristikami, které nutně vyplývají již ze samotného předmětu autorského práva a z podstaty autorskoprávních vztahů. Smyslem autorského práva je zajistit jistý morální a majetkový status autora tak, aby mohl plně využít dar svého talentu pro další tvorbu. Autorská tvorba je výsledkem tvůrčí duševní činnosti autora, výsledkem, kterému právní řád poskytuje ochranu a zajišťuje tak autorovi potřebné podmínky, za nichž se mu vyplácí pokračovat v tvorbě.

Na druhou stranu však nelze v oblasti hudební a filmové tvorby opominout úlohu výrobců zvukových a zvukově obrazových záznamů, tedy hudebních vydavatelství a filmových producentů. Tyto subjekty mají totiž zásadní význam pro šíření a zpřístupňování autorských děl a uměleckých výkonů. Jejich činnost je sice organizačně technického a finančního rázu bez samotného tvůrčího obsahu, tak typického pro autorskou tvorbu, nicméně právě tato činnost má nezastupitelný význam v šíření a zpřístupňování autorských děl a záznamů uměleckých výkonů.

Práva výrobců zvukových a zvukově obrazových záznamů k jejich záznamů řadíme do oblasti práv souvisejících s právem autorským a jako taková doznala s účinností od 1.12. 2000 značných změn v důsledku přijetí zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon). V celé české dosavadní právní historii právě tento zákon poskytl nejvyšší standard ochrany práv výrobců záznamů. Jde o práva, jichž se může domáhat subjekt, který měl se zveřejněním, pořízením či šířením díla určité náklady a bez jehož technického a organizačního přispění by k takovému pořízení, zveřejnění či šíření nedošlo.

Práva výrobců záznamů náleží subjektům, jež *investovaly* do díla či výkonu podléhajícímu ochraně autorského práva a práv souvisejících. A ačkoliv předmět jejich investice nespočíval v ojedinělém tvůrčím příspěvku, je zřejmé, že i tato investice musí být právem chráněna, neboť v důsledku této ochrany získají prospěch i samotní autoři či výkonní umělci, a nejen samotní výrobci záznamů jakožto podnikatelské subjekty, jimž je jsou tato práva přímo určena.

Tato rigorózní práce se zabývá postavením výrobce zvukového a zvukově obrazového záznamu z pohledu historického, z pohledu vztahu k právu autorskému a z pohledu norem českého, evropského a mezinárodního práva. Důležitá je i otázka ochrany práv výrobců záznamů. Této oblasti a také organizacím, které se zabývají problematikou práv výrobců záznamů, jsou věnovány samostatné kapitoly. Sedmá kapitola rigorózní práce se věnuje teoretickému rozpracování problematiky pirátství, jež bezpochyby sužuje jak hudební tak

filmový průmysl. Závěrečná kapitola práce se pak zabývá proměnami, jimiž byl a je zejména hudební průmysl vystaven v důsledku globalizovaného propojení světa celosvětovou internetovou sítí.